

Γιαγιούλα, λάδι ο δρόμος σου, λάδι ή δεμοσιά σου
και 'ς τή δεξιά παράδεισο νά πέση ή πλευρά σου
Πελοπν. ("Αρν.)

γιαγκάσης επίθ. Πελοπν. (Τρίκκ.) γιαγκάσ'ς Θεσσ. (Πήλ.) γιαγκάης Πόντ. (Τραπ.) γιαγκάζης 'Ιων. (Βουρλ.) Θηλ. γιαγκάζαινα Πόντ. (Τραπ.)

Έκ του Τουρκ. *y a n g a k* = φλύαρος, άκαιρολόγος.

1) Αὐτός ό όποϊος φωνάζει ύπερβολικά, ό θορυβοποιός Πόντ. (Τραπ.) 2) Δύστροπος, φίλερις Θεσσ. (Πήλ.) Πελοπν. (Τρίκκ.) 3) 'Ο άρεσκόμενος νά πειράζη, νά ένοχλῇ τούς άλλους 'Ιων. (Βουρλ.) Πελοπν. (Τρίκκ.) β) Ραδιοϋργος 'Ιων. (Βουρλ.)

γιαγκάσικα επίρρ. ένιαχ. γιαγκάσ'κα Θεσσ. (Πήλ.) Έκ του έπιθ. *γ ι α γ κ ά σ ι κ ο ς*.
Μέ βίαν: Μ' του πήρι γιαγκάσ'κα.

γιαγκάσικος επίθ. ένιαχ. γιαγκάσ'κους Θεσσ. (Πήλ.) γιαγάζ'κους Στερελλ. (Εύρυταν.) Οὐδ. γιαγκάζ'κον Πόντ. (Τραπ.)

Έκ του έπιθ. *γ ι α γ κ ά σ η ς* και τῆς παραγωγ. καταλ. - *ι κ ο ς*.

Γ ι α γ κ ά σ η ς 1, τὸ όπ. βλ., Πόντ. (Τραπ.): Γιαγκάζ'κον έν' τὸ μωρό σ'. 2) *Γ ι α γ κ ά σ η ς* 2 Θεσσ. (Πήλ.) Στερελλ. (Εύρυταν.): Πουλὸν γιαγκάσ'κους αὐτὸς ή γιὸς σ' Πήλ. Γιαγάζ'κον π'δί! Εύρυταν.

γιαγκασλάεμα τό, άμαρτ. γιαγκαζλάεμαν Πόντ. (Κρώμν. Τραπ.)

Έκ του ρ. *γ ι α γ κ α σ λ α ε ύ ω*.
Μέγας θόρυβος άπό πολλές φωνάς.

γιαγκασλαεύω άμαρτ. γιαγκαζλαεύω Πόντ. (Κρώμν. Τραπ.)

Έκ του έπιθ. *γ ι α γ κ ά σ η ς* και τῆς παραγωγ. καταλ. - *λ α ε ύ ω*, δια τήν όπ. βλ. Α. Α. Παπαδόπ., Λεξ. Ποντ. διαλ. Πβ. *γ ι α γ λ α ε ύ ω*, *γ ι α ν λ α ε ύ ω*.

Φωνάζω πολὺ δυνατά, κραυγάζω, προξενῶ μέγαν θόρυβον δια τῶν φωνῶν μου ένθ' άν.: Τὸ μωρό μ' γιαγκαζλαεύ'.

γιαγκι τό, άμαρτ. γιαγι Σάμ.

Έκ του Τουρκ. *y a y g i* = ό,τιδήποτε άπλώνομεν εις τὸ έδαφος.

Χαλί άπό έρια προβάτου.

γιαγκιλι επίρρ. άμαρτ. γιαγκιλίς "Ηπ. (Πάργ.)

Έκ του Τουρκ. *y a n i l m a* = σφάλμα, λάθος.

Κατὰ λάθος, άσυναισθήτως.

γιαγκιλντίζω Θράκ. (Χατζηγ.) Μεγίστ. γιαγιλντίν-νον Λυκ. (Λιβύσσ.) γιαγιλτου Λυκ. (Λιβύσσ.) γιαγκιλντίν-νον Λυκ. (Λιβύσσ.) γιαγιλτου Λυκ. (Λιβύσσ.).

Έκ του Τουρκ. *y a n i l m a k* = κάμνω λάθος.

Κάμνω λάθος, ύποπίπτω εις λάθος ένθ' άν. Συνών. *λ α θ ε ύ ω*, *π έ φ τ ω* *ε ξ ω*.

γιαγκίνι τό, Βιθυν. (Κουβούκλ.) Εϋβ. (Κάρυστ.) 'Ιων. (Βουρλ. Κάτω Παναγ. Κρήν. Πέργαμ. Σμύρν.) Κάσ. Πελοπν. (Στεμν. κ.ά.) Προπ. (Μαρμαρ.) — Κ. Παλαμ. Καημοί λιμνοθάλ., 12 Σ. Σκίπ. εις Ν. Έστ. 17(1935), 228 γιαγκίν' "Ηπ. (Ζαγόρ. Πάργ. κ.ά.) Θράκ. ('Αδριανούπ. Αὐδήμ.) Κύπρ. Μακεδ. (Δρυμ. Θεσσαλον. Νιγρίτ.) Προπ. ('Αρτάκ. Μαρμαρ.) κ.ά. γιαγίνι Κρήτ. (Πλάκ. Σφακ. κ.ά.) Λῆμν.

(Πλάκ. κ.ά.) Πελοπν. (Νεάπ.) γιαγι' Α. Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) "Ηπ. ('Ιωάνν.) Θράκ. (Μάδυτ. Σκοπ.) Λῆμν. (Πλάκ. κ.ά.) Πάρ. Σάμ. (Μαραθόκ.) Τῆν. γιαγκίνιν Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) γιαγίμι Σύμ. γιαγκίν' Μακεδ. (Κοζ.) για-
γλί' Τῆν. (Κώμ.) γιαγκούνιν Κύπρ. Πόντ. (Κερασ.) για-
γκούν' Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.)

Έκ του Τουρκ. *y a n g i n* = πυρκαϊά.

1) Πυρκαϊά Α. Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) Βιθυν. (Κουβούκλ.) "Ηπ. (Πάργ.) Θράκ. ('Ανδριανούπ. Αὐδήμ. Μάδυτ. κ.ά.) 'Ιων. (Πέργαμ.) Κάσ. Κρήτ. Κύπρ. Λῆμν. Λυκ. (Λιβύσσ.) Μακεδ. (Δρυμ. Θεσσαλον. Κοζ. Νιγρίτ.) Πάρ. Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ.) Προπ. ('Αρτάκ.) Σάμ. (Μαραθόκ.) Σύμ. Τῆν. (Κώμ. κ.ά.): Τὸ σβῆσαν τὸ γιαγκίν' 'Αρτάκ. Κουσιῆτι, γιαγκίν'! (κουσιῆτι = τρέξατε) Δρυμ. 'Εγέν' τον 'γιαγκούν' και εκάγανε δέκα όσπίτᾱ Τραπ/Γ'λάει, γιαγκίνι 'ένεται, μωρέ, π'λαήτενα! (τρέξε, γίνεται φωτιά, μωρέ, τρέξετε) Κουβούκλ. || 'Ασμ.

Πῶς νά 'ταν, πῶς νά γένουνταν γιαγκίν' 'ς τήν γειτονιά σου,
όλοι νά τρέχουν 'ς τὸν γιαγκίν' κ' ιγὼ 'ς τήν ἀγκαλιά σου!

Νιγρίτ. 2) Μεταφ., ή έρωτική φλόγα, ό σφοδρός έρωτας "Ηπ. (Ζαγόρ. 'Ιωάνν. Πάργ. κ.ά.) Θράκ. (Σκοπ. κ.ά.) 'Ιων. (Βουρλ. Κάτω Παναγ. Κρήν. Σμύρν.) Κρήτ. (Πλάκ. κ.ά.) Κύπρ. Λῆμν. (Πλάκ. κ.ά.) Πελοπν. (Στεμν. κ.ά.) Προπ. (Μαρμαρ.) Τῆν.—Κ. Παλαμ., Καημοί λιμνοθάλ., ένθ' άν. Σ. Σκίπη εις Ν. Έστ. ένθ' άν.: Μ' αναψις γιαγι' μέσ' 'ς τ' γαρδιά μ' Τῆν. || 'Ασμ.

"Ελα νά σέ φιλήσω, μελαχρινούλα μου,
νά σβήσω τὸ γιαγίνι πῶχ' ή καρδούλα μου

Σκοπ.

Δέδρη, παραμερίσετε, φίλοι μου, τρανηχτήτε,
γιαγίνι έχω 'ς τή γαρδιά, μὴ δύχη και καῖτε

Κρήτ.

Τὰ μάθια σου 'ταν άφορμή κ' έβῆκα 'ς τὸ γιαγίνι και καίγομαι, ὡς καίγεται ή πέτρα 'ς τὸ καμίνι αὐτόθ.

'Σ ένα γιαγίνι καίγομι, σὶ μιὰ φουτιὰ μεγάλη,
τρέξ'τι νά πάρ'τι τή φουτιὰ, νά μὴ γαροῦνι κι άλλιοι

Λῆμν.

Γιαγκίνι έχω 'ς τήν καρδιά, φουσᾶ άγέρας κι άφτει,
εγὼ σοῦ λέγω κάβομαι και σὺ μοῦ λές δέ βλάφτει

Βουρλ.

Τὰ δειλή της εκάβουνταν 'που τὸ πολὺν γιαγκίνιν,
γιατὶ μέσ' 'ς τήν καρδούλ-λαν της αναφτεν σάν καμίνιν

Κύπρ. || Ποίημ.

Μοῦ τρώει γιαγκίνι τήν καρδιά και τὸ κορμὶ μαράζι
Κ. Παλαμ., ένθ' άν.

"Ιχ! πῶς τὸ ντέρτι του ξεσπάζει

και τὸ γιαγκίνι του σκορπᾶ!

Γιὰ τή Σταμάτα έχει μαράζι

που έναν ίππέαν αγαπᾶ

Σ. Σκίπ., ένθ' άν. β) Στενοχώρια, καημὸς Εϋβ. (Κάρυστ.) "Ηπ. (Ζαγόρ. κ.ά.) Κρήτ. (Σφακ.): "Εχον μεγάλην γιαγκίν' Ζαγόρ. Βάλε όδρὸς τσι προβατάρους και τσι βορσταρόκρι-
γιους με τὰ κονδούνια, νά τσι καμαρώσω μιὰ 'ουλιά που τό 'χω γιαγίνι (μιὰ 'ουλιά = όλίγον) Σφακ. γ) Συμφορά Πάρ. Τῆν. (Κώμ. κ.ά.): Γιαγίνι μ' αναψες! Πάρ. δ) 'Υψηλὸς πυρετὸς Λυκ. (Λιβύσσ.) ε) 'Ο θυμωμένος άνθρωπος Πελοπν. (Νεάπ.): Πείσμως κ' έγινε γιαγίνι! Συνών. φρ. "Εγίττε Τὸ ὕρκο ς! στ) 'Ο μεθυσθείς Πελοπν. (Νεάπ.): 'Ασμ.

Ἡ Γαρ'φαλιά ἐμέθυσε καὶ γίνηκε γιαγίνι,
 'ς τὸ σπῖτι της τὴ βήγανε μ' ἓνα παλιοκιλίμι
 Συνών. φρ. Ἔγινε τὸ φλά, σκνίπα.

γιαγκινίζομαι Πελοπν. (Μεσσην.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γιαγκίνι*.

Ἐπὶ ὀφθαλμῶν, κοκκινίζω, θολώνω: Γιαγκινίστηκε τὸ μάτι σου ἀπὸ τὸ κρασί. Ἦτανε γιαγκινισμένο τὸ μάτι του ἀπὸ τὸ μεθύσι.

γιαγκινλίκι τό, ἐνιαχ. γιαγίλι Κρήτ. (Νεάπ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γιαγκίνι*.

Γιαγκίνι 2, τὸ ὅπ. βλ.: Ἄσμ.

Ἀχι, τὸ γιαγίλι μου, τὴ λάβρα τῷ σ'κωθιῷ μου μὴ δῆνε δώσης, γιαραβῇ, τῷ δονχιουμάνηδῷ μου (τῷ σ'κωθιῷ = τῶν συκωτιῶν, γιαραβῇ = θεέ, τῷ δονχιουμάνηδῷ μου = τῶν ἐχθρῶν μου) Νεάπ.

γιαγκιόζης ἐπίθ. ἐνιαχ. γιαγκιόζ'ς Προπ. (Πανορμ.) γιαγιόζ'ς Θράκ. (Σαρεκιλ.) γιαγιόζ' Α. Ρουμελ. (Καβακλ.) γιαγκιόζ' Θράκ. (Ἑλληνοχώρ.) Θηλ. γιαγιόζα Προπ. (Κύζ.)

Ἐκ τῶν Τουρκ. *y a n* = πλαγία ὄψις καὶ *g ö z* = ὀφθαλμός.

Ὁ ἀλλήθωρος ἐνθ' ἄν.: Γιαγκιόζ', σὺ δὲ βλέπ'ς μπροστά σ', εἰδὶς καὶ τί ἔκανα καὶ γώ; Θράκ. (Ἑλληνοχώρ.) Συνών. ἀλλήθωροζης, ἀλλήθωρος, γκαβόματης, γκαβός, γκαϊδός, παραμάτης.

Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών. ὑπὸ τὸν τύπ. Γιαγκιόζης Ἀθῆν. Κρήτ. (Ἡράκλ.) Μακεδ. (Θεσσαλον. Πολύγυρ.) Πελοπν. (Ἀργ. Κόρινθ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Μεσολόγγ.)

γιαγλάεμαν τό, Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *γιαγλαεύω*.

Ἡ διὰ βουτύρου ἐπαλείφεις τεμαχίου ἄρτου.

γιαγλαεύω Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γιαγλός* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -λαεύω, διὰ τὴν ὅπ. βλ. Α. Α. Παπαδοπ., Λεξ. Ποντ. διαλ. Πβ. καὶ Τουρκ. ρ. *y a g l a m a k* = ἐπαλείφω κάτι δι' ἐλαίου ἢ λίπους.

Ἀρτύω, ἐπαλείφω τεμάχιον ἄρτου διὰ βουτύρου: Ἐγιαγλάεψεν τὸ ψωμὶν κ' ἔφαεν. Συνών. ἀρτύνω ΑΙ, *γιαγλατίζω*, *γιαγλαταίνω*.

γιαγλαταίνω Καππ. (Φλογ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *y a g l a m a k* = ἐπαλείφω κάτι δι' ἐλαίου ἢ λίπους.

Ἐπαλείφω κάτι δι' ἐλαίου ἢ λίπους: Ὑστερα γιαγλάταναν τὸ φσάχ (= τὸ νεογνόν).

γιαγλατίζω Μεγίστ. γιαγλατοῦ Λυκ. (Λιβύσσ.) Παθ. μετοχ. γιαγλαντισμένος Μεγίστ.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *y a g l a m a k* (= ἐπαλείφω κάτι δι' ἐλαίου ἢ λίπους) διὰ τοῦ ἄορ. *y a g l a n d i m*.

1) Ἐπαλείφω κάτι διὰ λιπαρᾶς οὐσίας, ἐλαίου, λίπους κ.ά. ἐνθ' ἄν. 2) Ἡ μετοχ. γιαγλαντισμένος, αὐθάδης, ταραξίας, κακοήθης Μεγίστ.

γιαγλήδικος ἐπίθ. Ἴων. (Μπουρνόβ.) Κρήτ. Κῶς (Πυλ.) Μεγίστ. Μῆλ. Πελοπν. (Πάτρ.) Σύμ. — Γ. Ψυχάρ., Ἀγνή, 136. Τὰ δύο ἀδέρφ., 278 γιαγλήδ'κους Θράκ. (Μάδυτ. κ.ά.) Ἀῤῥμν. Ἰαγλήδικος Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ πληθ. *γιαγλήδες* τοῦ ἐπιθ. *γιαγλήης*

καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ικός.

1) Λιπαρός, παχύς, ἀρτυμένος διὰ λιπαρᾶς οὐσίας Θράκ. (Μάδυτ. κ.ά.) Ἴων. (Μπουρνόβ.) Κρήτ. Κῶς (Πυλ.) Μεγίστ. Μῆλ. Πελοπν. (Πάτρ.): Γιαγλήδικο τερεὶ Μεγίστ. Θὰ κάτσω νὰ φάω, ἂν ἔχετε γιαγλήδικο κρέας καὶ ὄχι βραστό Μῆλ. Ἔκαμε μελιτζάνες γιαγλήδικες Ἴων. (Μπουρνόβ.) β) Ἐπὶ ἐδέσματος, νόστιμος, εὐγευστος Ἀῤῥμν. Μῆλ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πάτρ.: Αὐτὸ τὸ φαῖ, βρε γυναικα, εἶναι γιαγλήδικο Πάτρ. Ἰαγλήδικο ἴσως τὸ φαῖ μας ἀπόψε κ' ἦφα κ' εὐχαριστήθηκα Ἀπύρανθ. Ἄν εἶναι τὸ φαῖ γιαγλήδικο καὶ ἂν ὑπάρχει καὶ καλὸ γλύκισμα, ὁ Μανόλης θὰ κάτση νὰ φάη, γιατί εἶναι λιχουδὴς Μῆλ. γ) Παχὺ μεῖγμα ἀσβέστου ἢ τσιμέντου μεθ' ὕδατος Κῶς (Πυλ.): Κάμε λάσπη γιαγλήδικια. 2) Μεταφ.. χαριτωμένος, πρόσχαρος Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Ἰαγλήδικο ἴσως τὸ κοπελάκι σου, μάτι νὰ μὴ δὸ πιάση! β) Ἀσεμνος, χονδρός, ἀστεῖος λόγος Σύμ. — Γ. Ψυχάρ., ἐνθ' ἄν.: Ἐρκίνηξε βάλε ἡ Ταρσία τὰ γιαγλήδικά της (Ταρσία = Θηρεσία) Σύμ. Κάτι τέτοια καὶ παρόμοια, κάτι γιαγλήδικα κ' ἐρωτήματα δὲν τὰ ἤθελε ἡ κόρη Γ. Ψυχάρ., Ἀγνή², 136 Ἐφτανε νὰ ξεστομίσουνε ἀμέσως τίποτε γιαγλήδικο, χοντρό... καὶ δρόμο! Γ. Ψυχάρ., Τὰ δύο ἀδέρφ., 278.

γιαγλήης ἐπίθ. Θράκ. (Μάδυτ.) Ἴος Λυκ. (Λιβύσσ.) Πάτρ. (Λεῦκ. κ.ά.) Πόντ. (Τραπ.) Τῆν. Ἰαγλήης Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Θηλ. γιαγλήδισσα Νάξ. (Καλόξ.) γιαγλήδ'σσα Θράκ. (Μάδυτ. κ.ά.) γιαγλή'σσα Πόντ. (Τραπ.) Ἰαγλήδισσα Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Οὐδ. γιαγλὶν Πόντ. (Κᾶρς Κερασ. Κοτύωρ. Λιβερ. Τραπ. Χαλδ.) Οὐσ. γιαγλί τό, Ἀθῆν. Ἄνδρ. Εὐβ. (Ἀκρ.) Ἡπ. (Κουκούλ.) Λυκ. (Λιβύσσ.) Μακεδ. (Βόιον Δαμασκ.) Μεγίστ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Σάμ. — Λεξ. Βλαστ. 318 Μ. Ἐγκυκλ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *y a g l i* = ἐλαιώδης, λιπαρός.

Α) Ἐπίθετ. 1) *Γιαγλήδικος* 1, τὸ ὅπ. βλ., Θράκ. (Μάδυτ. κ.ά.) Λυκ. (Λιβύσσ.) Μεγίστ. Πόντ. (Κᾶρς Κερασ. Κοτύωρ. Λιβερ. Τραπ. Χαλδ.): Γιαγλὶν ἐν τὸ φαῖν Τραπ. Γιαγλὶν κρέας Κερασ. Τῇ κριαρὶ τὸ κρέας γιαγλὶν ἐν Λιβερ. 2) Μεταφ., πλούσιος Πόντ. (Τραπ.) β) Φιλόδορος Νάξ. (Καλόξ.) γ) Φιλάργυρος Τῆν.: Εἶσι γιαγλήης, γιατί ποντέ δὲ βατᾶς 'ς τοὺ καφινεῖον. δ) Χαριτωμένος, ἀστεῖος, εὐτράπελος Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πάτρ. (Λεῦκ. κ.ά.): Ἐτσά εἶν' εὐτός, Ἰαγλήης, χωρατατῆς Ἀπύρανθ. Ἰαγλήδισσά ἴσως καὶ μιλεῖ καὶ ἑλᾶ καὶ ὄλο d' ὄνομά τζη τση βγάνουνε (ἑλᾶ = γελᾶ, τ' ὄνομά τζη τση βγάνουνε = τὴν κακολογοῦν) αὐτόθ. Συνών. χωρατατῆς. ε) Ὀκνός, ράθυμος Ἴος: Ἀ, τὸ γιαγλή! Μωρέ, δὲ γιαγλή!

Ἡ λ. ὑπὸ τύπ. Γιαγλήης καὶ ὡς ἐπών. Θράκ. (Ἀλεξανδρούπ. Φερ.) Λέσβ. (Καλλον.) Μακεδ. Δράμ. Θεσσαλον. Καβάλ.) Στερελλ. (Ραφήν.) καὶ ὡς παρωνύμ. Εὐβ. (Στεν.)

Β) Οὐδ. οὐσ. 1) Λίπος, ἄλειμμα Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Δημητρ. Συνών. ἄρτυμα 2β, *γιαγλός* 1. 2) Φαγητὸν ἀρτυσθὲν με λιπαρὰν οὐσίαν, ὅπως βούτυρον, λίπος, ἐλαιον Λυκ. (Λιβύσσ.) Μεγίστ. Πόντ. (Κᾶρς Λιβερ.): Τρώγου γιαγλί (= δὲν νηστεύω) Λιβύσσ. Ἐφασε γιαγλί Μεγίστ. β) Εἶδος πίττας με βούτυρον, ἡ ὁποία ψήνεται εἰς τὸν φούρνο Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.) 3) Μεῖγμα ἀσβέστου μετὰ τριχῶν αἰγός, χοίρου ἢ ἱπποῦ καὶ λεπτῶν ἀχύρων ἢ στυππίου, χρησιμοποιούμενον διὰ τὴν ἐπίχρισιν τοίχων, δαπέδων οἰκιῶν ἢ κουφωμάτων Ἀθῆν. Ἄνδρ. Εὐβ. (Ἀκρ. κ.ά.) Ἡπ. (Κουκούλ.) Μακεδ. (Βόιον Δαμασκ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Σάμ. — Λεξ. Βλαστ. 318 Δημητρ.: Κάνε γιαγλί νὰ περάσουμε τὸ ταβάνι Ἀθῆν. Βάλε πολλὴ τρίχα γὰ νὰ

